

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2020-2021

17 NOVEMBER 2020

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

- van mevrouw Bianca DEBAETS en mevrouw Cieltje VAN ACHTER -

betreffende pleegzorginitiatieven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

SAMENVATTEND VERSLAG

namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin
uitgebracht door mevrouw Khadija ZAMOURI

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Vaste leden: mevrouw Carla Dejonghe, voorzitter, de heer Juan Benjumea Moreno, mevrouw Els Rochette, mevrouw Cieltje Van Achter

Andere leden: mevrouw Bianca Debaets, mevrouw Khadija Zamouri

Verontschuldigd: de heer Dominiek Lootens-Stael

Zie: **Stuk 762** (2020-20219) – Nr.1: Voorstel van resolutie

Dames en Heren,

De Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin besprak in haar vergadering van dinsdag 17 november 2020 het voorstel van resolutie van mevrouw Bianca Debaets en mevrouw Cieltje Van Achter betreffende pleegzorginitiatieven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Stuk 762 (2020-2021) – Nr.1.

Mevrouw Khadija Zamouri wordt aangeduid als verslaggever.

1. Toelichting door mevrouw Bianca Debaets en mevrouw Cieltje Van Achter

Het is symbolisch dat de resolutie vandaag wordt besproken omdat het de week van de pleegzorg is, zegt **mevrouw Bianca Debaets (CD&V)**, hoofdindieners van het voorstel van resolutie. Het is het moment bij uitstek om stil te staan bij het belang van pleegzorg. Pleeggezinnen staan iedere dag klaar om kwetsbare kinderen, jongeren, maar ook volwassenen met een handicap of psychiatrische problematiek, op te vangen.

De spreker dankt mevrouw Cieltje Van Achter omdat ze zich aansloot bij voorliggende resolutie. Beide raadsleden staan open voor suggesties van collega's zodat de resolutie aangepast kan worden. Het zou positief zijn als deze resolutie door de hele commissie wordt gesteund.

Met de indiening van deze resolutie willen de 2 indieners een lans breken voor de ondersteuning van de pleegzorg, maar ook voor een betere bekendmaking in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Op VGC-niveau zou elke Brusselse gemeente, zoals in Vlaanderen is gebeurd, aangemoedigd moeten worden om het label 'pleegzorggemeente' aan te vragen.

Het belang van pleegzorg kan niet voldoende worden aangetoond. Als naar de cijfers wordt gekeken, is een toename van pleegzorgsituaties merkbaar. De laatste 5 jaar is er een stelselmatige stijging met meer dan 1/3 in Vlaanderen. Dit is veel. Er is ook een structureel tekort aan pleeggezinnen. Vandaag staan er meer dan 1.000 kinderen en jongeren, op een wachtlijst.

48,4% Vlamingen, tussen 20 en 39, overwegen om pleegouder te worden. Deze cijfers zullen voor Brussel gelijklopend zijn. Dit geeft aan dat er meer mogelijk moet zijn. Het moet mogelijk zijn die wachtlijst voor een deel weg te werken.

Uit eigen ervaring weet de spreker dat pleegouder zijn, zeer verrijkend is. Ze denkt dat de VGC een belangrijke rol inzake pleegzorg kan opnemen.

Het is zeer belangrijk dat kinderen en jongeren een zekere veiligheid, geborgenheid, stabiliteit en ademruimte krijgen. Ze komen vaak uit thuissituaties die zwaar zijn en die sporen nalaten. Kunnen uitblazen in een warm nest is dan wel belangrijk.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA) dankt mevrouw Bianca Debaets om dit thema op de agenda te plaatsen en een eerste draft voor een resolutie voor te leggen.

Het is de week van de pleegzorg dus een betere timing om deze resolutie te bespreken was er niet.

Pleegzorg is een thema dat ook heel erg leeft in het Vlaams Parlement. Binnen de VGC kan worden bekeken wat zij kunnen doen en welke acties kunnen worden ondernomen.

De spreker hoopt dat andere raadsleden deze resolutie steunen. Pleegzorg is heel belangrijk. Pleegouders zijn helden omdat ze enorm goed werk verrichten om kinderen die het moeilijk hebben bij hun biologische ouders een 2de thuis te geven.

Het is logisch dat Brussel ook zijn steun geeft aan pleegzorg en dat er wordt opgeroepen om er nog meer werk van te maken.

In Vlaanderen zijn er 6.000 pleeggezinnen en meer dan 7.500 pleegkinderen. Er staan nog steeds kinderen en jongeren op een wachtlijst.

Het zou positief zijn als gemeentebesturen kunnen worden aangespoord om een pleegzorglabel aan te vragen.

N-VA wil ook een aanvullend beleid laten ontwikkelen rond vroegdetectie inzake de geestelijke gezondheid van kinderen en jongeren. Daarnaast is crisisjeugdhulp ondersteunen ook belangrijk.

N-VA schaart zich volledig achter deze resolutie en hoopt dat het ook resultaat heeft op het terrein.

2. Bespreking

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen) dankt de 2 indieners voor het mooie initiatief. De timing is ook perfect.

Het is goed te kijken naar wat er reeds wordt gedaan in Brussel rond pleegzorg en wat beter kan. Momenteel wordt er al veel gedaan.

In de voorliggende resolutie wordt melding gemaakt van het netwerk geestelijke gezondheid en van een programma rond vroegdetectie en preventie. De spreker begrijpt de link met de pleegzorg niet. Gaat het over vroegdetectie die gezinnen sterker moet maken zodat kinderen thuis kunnen blijven wonen? Of verwijst deze passage naar de Kindreflex? Daarnaast wordt er ook gesproken over de crisisjeugdhulp. Wat zijn de linken tussen de verschillende aangehaalde onderwerpen?

In de voorlaatste paragraaf wordt gesproken om het beleid pleegzorg te stimuleren zodat pleegzorgnoden kunnen worden teruggedrongen. Voor de spreker spoort dit niet echt met mekaar. Ofwel wil men een beleid gericht op preventie zodat de nood aan pleeggezinnen kan worden teruggedrongen ofwel moet men een beleid voeren dat gericht is op het stimuleren van pleegzorg. Hierdoor worden dan de wachtlijsten teruggedrongen. Als dit de insteek van de resolutie is, kan de spreker zich hier achter scharen. Dit zijn zaken die in Brussel zeker nodig zijn.

Er werden verschillende soorten pleegzorg opgesomd in het begin van de resolutie. Over een van de belangrijkste verschillen in pleeggezinnen wordt eigenlijk niets gezegd. Er is namelijk een verschil tussen netwerkpleeggezin en een bestandpleeggezin.

Netwerkpleeggezin is het ruimere netwerk van een kind bv. een tante, oma, enz. In een bestandpleeggezin kent het kind het gezin op voorhand helemaal niet.

Hierop wordt niet ingezoomd in de resolutie waardoor de spreker de indruk heeft dat het vooral gaat om het stimuleren van bestandpleeggezinnen. De spreker vindt echter ook dat er moet worden ingezet op netwerkpleeggezinnen. Hier bestaan dezelfde structurele drempels als bij bestandpleeggezinnen. Het is wel al vaker aangewezen dat dit een makkelijkere vorm van pleegzorg is.

Het commissielid zou naar aanleiding van zijn vragen willen voorstellen om een aantal actoren te horen. Hij denkt bv. aan Pleegzorgnetwerk Vlaams-Brabant-Brussel of aan lokale Nederlandstalige verkozenen aangezien wordt gepleit dat Brusselse gemeenten ook een label van pleegzorggemeente kunnen krijgen.

Het is interessant van de gemeenten te horen wat ze nodig hebben en welke ondersteuning ze verwachten van de VGC. Dit kan dan opgenomen worden in de resolutie.

Het is een goede resolutie, maar enkele aanvullingen of aanpassingen zijn misschien nodig zodat ze zowel door de meerderheid als de oppositie kan worden goedgekeurd.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld) dankt de indieners eveneens voor de voorliggende resolutie.

De Open Vld-fractie zou graag de resolutie mee ondertekenen, maar dan zijn er wel aanvullingen nodig. Er moeten zelfs nog andere passages, waar misschien niet aan werd gedacht, in worden opgenomen.

Voormalig raadslid Brigitte Grouwels heeft tijdens de vorige legislatuur een resolutie ingediend over ouder worden en diversiteit in Brussel en naar aanleiding hiervan vindt de spreker dat het Vlaams voorbeeld van Vlaanderen niet helemaal kan worden getransponeerd naar Brussel omwille van de simpele reden dat Brussel veel diverser is. Brussel heeft ook een particuliere eigenheid.

De leefbaarheid van het kind moet centraal staan. Er moet ook geprobeerd worden dat een kind in een gezin terecht komt dat een stuk past in de levenssfeer van het kind. De spreker denkt hierbij aan cultuur, religie, gewoonte, ...

Er moet ook voor gezorgd worden dat het kind nadien terug naar de ouders kan en dat de band met de ouders niet volledig gebroken wordt. Het cultuur-sensitieve ontbreekt voor een stuk in de voorliggende resolutie.

De spreker vraagt aan de indieners hoe rekening wordt gehouden met diversiteit in het licht van de leefbaarheid van en voor het kind.

De jaarlijkse sensibiliseringscampagne is goed. Mevrouw Khadija Zamouri heeft echter het gevoel dat niet altijd de juiste doelgroepen worden bereikt. Er moet voor gezorgd worden dat alle bevolkingsgroepen worden bereikt. Anders kan het zijn effect helemaal missen.

Lokale besturen zijn wellicht het best geplaatst voor dergelijke initiatieven, ze staan dicht bij de burgers. Ondersteunen van de lokale besturen is goed, maar er moet gezorgd worden dat die lokale besturen een blijvend engagement tonen. Dit kan bv. door jaarlijks lokale sensibilisatiecampagnes te doen, ouders te ondersteunen, een jaarlijks actieplan van de 'pleegzorggemeentes' voor te leggen, enz.

De Open Vld-fractie vindt het initiatief zeer goed en kan het steunen als de tekst nog wat kan worden aangepast. Het idee van commissielid Juan Benjumea Moreno om eventuele hoorzittingen te organiseren kan zeker op steun van Open Vld rekenen.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-sp.a) dankt de indieners voor dit initiatief. Ze heeft zelf jaren lang bij Globe Arome gezien wat pleegzorg betekende voor onder andere niet-begeleide minderjarigen vluchtelingen.

Ze deelt de opmerking van mevrouw Khadija Zamouri over de cultuursensitiviteit.

Zijn er cijfers van het aantal pleeggezinnen en hoe hoog de nood in Brussel is, beschikbaar? In de toelichting werden de cijfers voor Vlaanderen vermeld.

Het aanhalen van niet-begeleide minderjarige asielzoekers mist de spreker in de toelichting. Op het einde van de resolutie komt het wel aan bod, maar dit is een typisch Brussels probleem.

Daarnaast denkt de spreker dat sensibiliseringscampagnes zeer belangrijk zijn.

Een label toekennen aan een gemeente is een goed idee, maar hoe zal dit gebeuren? Is het niet aangewezen om te zoeken naar Franstalige partners (GGC, Cocof) om 1 campagne te lanceren?

Het commissielid stelt voor om het voorstel van de heer Juan Benjumea Moreno verder uit te werken om te komen tot een resolutie waar iedereen zich 100% achter kan scharen.

Commissievoorzitter Calra Dejonghe benadrukt dat het zeker niet de bedoeling is de resolutie op de lange baan te schuiven. Ze stelt voor dat er hoorzittingen en studiebezoeken rond dit thema worden gepland om zo tot een resolutie te komen die wordt gedragen door meerderheid en oppositie.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V) vindt het voorstel een goede manier van werken.

Ze heeft 'vroegdetectie' opgenomen in de vragen aan het College omdat ze merkt dat gezinnen die het moeilijk hebben lang wachten alvorens hulp te zoeken. Dat is normaal, maar ondertussen groeien de kinderen op in moeilijke situaties. Ze krijgen soms indrukken en ervaringen die ze levenslang zullen meedragen. Vandaar dat vroegdetectie belangrijk is.

Verder stelt de spreker voor om de term pleegzorgnoden te vervangen door wachtlijsten. Dit werd er ook effectief mee bedoeld.

Een overzicht krijgen van Brusselse cijfers is niet gemakkelijk. De spreker heeft deze cijfers reeds opgevraagd in schriftelijke vragen.

De opmerkingen van mevrouw Khadija Zamouri waren terechte opmerkingen. Het pleidooi om de band met het gezin te behouden, is niet alleen belangrijk voor kinderen uit een niet-Westers gezin. Dat is voor alle kinderen belangrijk. De pleegzorg is de laatste jaren ook in deze richting geëvolueerd. Er zal altijd worden gestreefd om de band met het biologisch gezin in stand te houden.

Als **mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld)** spreekt over cultuursensitief heeft ze het over iedereen zijn cultuur. Ze heeft het niet persé over mensen met een migratieachtergrond.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V) had het zo ook begrepen. Misschien kan in de resolutie worden opgenomen dat de contacten met het thuisgezin in stand moeten worden gehouden.

Het cultuursensitieve element kan ook in de resolutie worden opgenomen. Op dit vlak is er nog een lange weg af te leggen. De spreker legt hierbij ook de link naar het wegwerken van de wachtlijsten.

De laatste campagne die de VGC heeft gevoerd, was ook gericht op niet-Westerse gezinnen. Pleegzorgouders zijn momenteel nog te vaak hoogopgeleide Westerse gezinnen.

De spreker is er zeker van dat in het informele netwerk al heel wat gezinnen met een niet-Westerse achtergrond een vorm van pleegzorg opnemen. De indieners hebben getracht dit weer te geven in de laatste vraag aan het College.

Met betrekking tot de niet-begeleide minderjarige jongeren leveren de residuele zorg en voorzieningen al goed werk. Kijken of deze jongeren kunnen worden opgenomen in de pleegzorg is in de resolutie opgenomen in een vraag aan het College. De indiener is bereid om dit expliciter op te nemen in de toelichting.

Het label is een manier om pleegzorg bekend te maken. Het is niet de bedoeling om zich enkel hier op te focussen.

Het voorstel om eerst een hoorzitting te organiseren wordt positief onthaald door **mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA)**.

Netwerkpleegzorg en bestandspleeggezinnen. Er kan op veel manieren een onderscheid worden gemaakt. Dit kan zeker worden opgenomen in de resolutie.

De spreker vindt de aandacht voor vroegdetectie heel belangrijk. Ze denkt hierbij zelfs aan vroegdetectie bij de geboorte. Er moet kort op de bal worden gespeeld zodat er bij de geboorte al een oplossing kan worden gevonden voor kinderen die worden geboren in een problematische thuissituatie.

Momenteel werkt de Vlaamse minister Wouter Beke ook aan dit thema. Zijn ideeën kunnen worden meegenomen in Brussel.

Tenslotte benadrukt het commissielid dat elk kind belangrijk is. Het is niet de bedoeling dat groepen worden voorgetrokken. Belangrijk is dat kinderen die noden hebben, worden geholpen.

Belangrijk is dat er aan de inkorting van de wachtlijsten wordt gewerkt zonder groepen voor te trekken.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld) vraagt waarom wordt herhaald dat bepaalde doelgroepen niet voorop worden gesteld als niemand van de collega's daarop heeft gewezen.

Hierover wil **mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA)** niet discussiëren. Ze benadrukt gewoon dat niet 1 groep moet worden voorgetrokken, alle kinderen die pleegzorg nodig hebben, zijn belangrijk.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V) denkt dat er een spraakverwarring is. Mevrouw Cieltje Van Achter verwees naar Vlaanderen en heeft terecht aangetoond dat de pleegzorgnoden daar ook hoog zijn.

Daarnaast heeft de spreker willen meegeven dat het voor Vlaamse gemeenten iets makkelijker is om een pleegzorglabel te krijgen bij Pleegzorg Vlaanderen. Bestaat zoiets aan Franstalige kant in Brussel? Laat de resolutie liefst niet afhangen van het feit of een gemeente nu wel of niet een pleegzorglabel heeft of bereid is om het aan te vragen.

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen) stelt voor dat tegen de volgende Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin nagedacht wordt over de eventuele aanpassingen aan de resolutie.

De voorliggende resolutie kan volgens **de commissievoorzitter** als uitgangspunt dienen. In navolging hiervan kunnen er voorstellen voor hoorzittingen of studiebezoeken worden overgemaakt aan de commissiesecretaris.

De verslaggever,
Khadija ZAMOURI

De voorzitter,
Carla DEJONGHE

De verslaggever,
Khadija ZAMOURI

De voorzitter,
Carla DEJONGHE

